

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Baron L. Popovici 116. Helyettesítési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200.
Földre: Havonta 2 félévre 12, egészévre 24.
KELLET az erdélyi dicsőség egyetlen politikai újságunk utánpótlásának megjelölésével.

KELLET

Dr. Ramasetter Róbert

BUDAPEST

Díszlet 2. I. e.

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmunkások leveleit nem fogadjuk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámboer Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hászsi Ernő, Strada Cobălcescu 52.
Sombath, 1936. augusztus 8.
5696. ÉV. AB 20. XIX. EVF. 185. SZAM

VILÁG TUKRÁ

A törvényesített „jidan”

Nordau írja valahol, hogy a zsidó nép olyan beteg, hogy érzékenysége már a gyanúsítás lehetőségére is megvonaglik.
A népek ez a böjce a zsidó élet egyik legmélyebb igazságát fejezte ki ezzel. Betegünk vagyunk és ezért még a gyanúsítás lehetőségétől is félünk.
Igy félt egy igen egyszerű szótól az a constantinai zsidó, akit egy antiszemita „jidan”-nak neveztek.
Egyszerűen azt mondta neki, hogy jidan. Hivatalosan a zsidót „evreu”-nak, nevezik az országban.
Jidannak, tehát Juida leszármazottjának az antiszemiták neveznek bennünket.
Miatán pedig sértő szándékkal mondják, akadnak zsidók, akik erre a szóra érzékenyek. Valami mély gyanúsítást sejtjenek az egyszerű szó mögött, hogy „jidan”.
Érzékeny néptársunk a constantinai törvényesítésnél beperelte azt az embert, aki „jidan”-nak nevezte, mert becsületsértésnek minősítette ezt a kijelentést. Annak ellenére, hogy ezt a szót másfél évtizede vigan használja a parlamentben minden antiszemita szónok.
Az érzékeny zsidó fölösleges és hiábavaló lépésre szánta magát. Ezt igazolta a törvényesítési ítélet is, amely felmentette a vádlottat és az elvi jelentőségű döntésben megállapította, hogy a „jidan” megjelölés nem becsületsértő.
A törvényesítés alighanem a nyelvtudomány állapontjára helyezkedett, amelynek alapján kimutathatta, hogy a „jidan” szó éppen a zsidóktól ered, akiknek német zsargonjában a „jude” „jid”-de alakult, ezt pedig szláv és latin ortográfiával „zsid”-nek, vagy „zsidán”-nak ejtik ki.
Mi lenne tehát ebben becsületsértő?
A törvényesítés ítélete jogszerű, hideg és meggyőző.
A „jidan” szó használata mögött meghúzódó érzés vagy szándék nem tartozik a bíróságra.
Az érzés nem büntethető, bár a bíróság egy tudta, mint a vádlott, hogy a „jidan” megszületés nem szeretetből fakadt.
És így a „jidan” szó, törvényes ítélettel, átmenthet a köztudatra.
Törvényesítették, bár kissé későn, amikor szinte elfelejtettük, hogy az „evreu” kifejezés is létezik.

Hossu püspök ur és a zsidók

A jobboldali lapokban azonos szövegű tudósítás látott napvilágot arról a beszédéről, amelyet Hossu görögkatolikus püspök mondott el hívei előtt egy bistrifamegyeli községben.
A tudósítás címe: „Hossu püspök leckét ad a nacionalizmusból”.
Az azonos szöveg sejteti engem, hogy a tudósítás autentikus — sőt az is lehetséges, hogy a püspök ur kifejezett kívánságára került a lapokba.
Ha ez így van, mindenesetre mélyen elszomorító volna.
Hossu püspök az egyházfőknél abba a némes kategóriájába tartozott, akik mindig felül tudtak emelkedni kicsinyes egyházpolitikai elfogultságokon és a humánus megértés és szeretet igéit prédikálták a püspöki székből.
Arra is volt példa a múltban, hogy a püspök ur türelme és tartózkodásra intette egyházának az antiszemizmusban tulbuzgó lelkeszeit.
És most — mintha a püspök ur is beállott volna az antiszemita bujtogatók nem túlságosan nemes, de egyre jobban dagadó táborába.
A nacionalizmusból adott lecke úgy kezdődött, hogy a püspök ur — a zsidókat tette felelősé a spanyolországi eseményekért. „Azoknak utóda — mondotta —, akik Jézust a keresztre feszítették — most kommunista agitációval ássák alá a világ rendjét”. A püspök ur felszólította tehát híveit, harcoljanak a kutmérgezők ellen.
Spanyolországban mindössze 2000 zsidó él, kiknek sem politikai, sem anyagi befolyásuk nem olyan, hogy egyetlen szavuk is lehetne az elszomorító spanyol események irányításában. A baloldali előretörése és a jobboldali ellenforradalma mögött az évszázadokon át gazdasági fejlődésben visszatartott ország mely belső szociális ellentmondással robbant ki.

Németország fenyegető magatartása a világháború veszélyét idézi fel

Rendkívül feszültté vált a nemzetközi helyzet a spanyol be nem avatkozási terv siker telensége miatt

Párizs és London óriási erőfeszítésekkel próbálják mérséklésre bírni Rómát és Berlint. Mindkét harcoló fél komoly csapatösszevonásokkal készül a döntő harcra

Az utolsó 24 órában jelentősen javult a kormány-párti csapatok helyzete

Párizs, aug. 7. (Rador.) A nemzetközi helyzet a legutóbbi huszonnégy órában rendkívüli mértékben súlyosbodott. A nehezen huzódó diplomáciai tárgyalások közepette a küszöbönálló háborús veszélyt riasztotta fel a négy német állampolgár agyonlövetele folytatott előállított konfliktus, amelyet a jelek szerint Hitler a végsőkig akar kiélezni. Párizsban attól tartanak, hogy a német kormány magatartása a spanyolországi hezittel szemben teljesen megváltozott, Hitlernek a német tenger nagykövettel folytatott tegnapi megbeszélése folytán félt, hogy mint tengerészeti, mint pedig diplomáciai uton erőlyes német beavatkozásra kerülhet sor. Berlin nem elégszik meg azzal, hogy Németország barcellónai főkonzulja tiltakozott a németek kivégzése ellen. Maga a birodalmi kormány fog erőlyesen tiltakozni Madridban. A német kormány kilátásba fogja helyezni a diplomáciai kapcsolatok megszakítását is, ha a madridi kormány a jelenlegi átszervezés következtében még

inkább kidomborítaná szélsőséges jellegét. Fokozza a nyugtalanságot az a hír, hogy a „Hessel” és „Scherr” német hadihajók több torpedóromboló kíséretében spanyol vizekre hajóznak, hogy a már ottlévő páncélosok csatlakozzanak.

Az új helyzetben a francia kormány szükségesnek látta, hogy újabb jegyzéket küldjön a hatalmakhoz, ismertette a be nem avatkozási elvek feltételeit. A francia jegyzék, amelyet csütörtökön este már szétküldtek, megállapítja a franciák szerint a spanyol ügyekre vonatkozó be nem avatkozási egyezmény életbeléptetésére alkalmasak. A javaslat mindenben egyezik a már előzőleg tett indítvánnyal és az a céja, hogy az egyezmény megkötését siettesse és ezáltal diplomáciai nyhülést hozzon étre. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az egyezmény megkötése után ne lenne szükség újabb intézkedésekre a spanyol belügyekbe való beavatkozás akadályozására végett.

Németország retorziókkal fenyeget

A berlini sajtó rendkívül heves támadásokat intéz a spanyol kormány ellen és a négy német alattvaló agyonlövetele miatt teljes elégtételt és a bűnösök megbüntetését kívánja. Ugyanakkor valószínűnek tartják, hogy a berlini kormány rövidesen közölni fogja válaszlát az első francia be nem avatkozási jegyzékre. Jellemző, hogy diplomáciai körök biztosak benne, miszerint a német kormány válasza azonos szövegű lesz az olasz kormányával.

London, augusztus 7. Londonban megnyugtatónak tekintik a francia-angol egyezményt, de az olasz válasz és a várható német válasz nehézségeivel már eleve számolnak. Félnék tőle, hogy Olaszország és Németország magatartása megakadályozná Párizs és London közös erőfeszítéseinek sikerét. Azt hiszik, hogy a párizsi kormány igyekezni fog rávenni Rómát, változtasson magatartásán, hogy ezáltal a tárgyalások csődje elkerülhető legyen. Az angol nagykövet a francia lépést támogatni fogja.

A Daily Telegraph szerint Németország hajlandó lenne kedvező választ adni a francia felhívásra. A konzervatív Morning Post megállapítja, hogy Olaszország alighanem időt akar nyerni, mert így reméli, hogy a Marokkóból Spanyolországba küldött erősítések a jobboldali erők győzelmét teszik lehetővé.

Párizs, augusztus 7. A madridi kormány belügyi államtitkára repülőgépen Párizsba érkezett nagymennyiségű aranyszállítmány-

nyal. Az államtitkár a spanyol követségen lakik, ahol több baloldali spanyol politikussal folytatott megbeszélést.

A francia népfrent képviselői tegnap este értekezletet tartottak, amelyen a spanyol események folytán előállott helyzettel foglalkoztak. A képviselők egyhangulag megállapították, hogy bizonyos hatalmak beavatkozása háborús veszéllyel fenyeget.

Lemondott a spanyol hadügyminiszter

Madrid, augusztus 7. Mialatt a nemzetközi világ a spanyolországi események miatt bekövetkezhető események elhárításán fáradozik, a madridi kormányának átszervezési nehézségekkel kell küzdenie és fel kell vennie a harcot a fasizta érzelmi, még a régi rezsim alatt kinevezett diplomáciai személyzettel. A kormány körlevelet intézett az összes külföldi követségekhez, hogy válasszanak a hivatalos és a zendülők kormánya között. Ennek következtében mára az ankarai spanyol követ, az isztambuli főkonzul és a londoni spanyol nagykövetség főtájkára benyújtották lemondásukat.

A hadügyminiszter és a hadügyi államtitkár Madridban lemondott. Helyükbe Juan Herrondez nyugalmazott tüzérezredes, illetőleg Mindez gyalogsági őrnagyot neveztek ki. Több rendőrbiztosat felfüggesztettek és leváltattak.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

Ezeknek az ellentéteknél Spanyolországban és mindenütt a világon a zsidók éppúgy szenvedő felei, mint az összes többi népek. És ha egyes országokban, ahol a zsidóság különösképpen szenved a gazdasági elnyomástól, a zsidók számarányukon felül vesznek is részt a baloldali mozgalmakban, ezt a

zsidók talán a püspök urnái jobban fájálják, mert tudják, hogy milyen káros következményekkel jár a mozgalmaktól távolálló zsidó tömegekre. A gyűlölet mai konjunktúrájában nem ez a hang az, amelyet a püspöki székből elváhattunk volna.

Mi iorrr Görögországban

Görögországban két nap óta katonai diktatura parancsol. Kihirdették az ostromállapotot, a cenzurát és munkába léptek a hadbíróóságok. II. György király diktatori hatalommal ruházta fel Metaxas tábornokot és feloszlatták a parlamentet, anélkül, hogy új választásokat irt volna ki, mint ahogyan azt az alkotmány megkívánja.

Az események az 1934 elején kirobbant polgárháborúra emlékeztetnek, azzal a különbséggel, hogy ezuttal sokkal szélesebb ellentétek kirobbanása előtt állunk, mint aminek a Venizelosz párt forradalmi kísérletéhez vezettek. Hogyan állott elő a mai helyzet Görögországban? A Kondylis tábornok által vezetett királypártiak győzelme György király restaurálásához vezetett, aki kétségekívül angol támogatással szerezte vissza magának trónját. Hazatérését nagy érdeklődéssel és bizalommal is várták, mert személyes közbeléptétől remélte a görög közvélemény a belső ellentétek elsimítását. Kondylis tábornok közvetlenül a király trónralépte után be akarta vezetni a diktaturát, amelynek élére természetesen önmagát jelölte volna. A király azonban kategórikusan szembe szállt ezzel a kísérlettel. A néphez intézett manifesztumában bejelentette, hogy békét akar, amnesztiát fog adni az 1934-es zendülésben résztvevő Venizelos-pártiaknak és visszahelyezi a hadseregbe a hétezer tisztet, akiket Condylis tábornok a zendülés leverése után eltávolított onnan.

A király tehát szemmeláthatólag igyekezett megszabadulni bizonyos személyi és klikk-kötelezettségektől, amelyek az objektív uralkodást rendkívüli mértékben megnehezítették volna. Demertzis szenátusi elnököt bízta meg semleges átmeneti kormány alakításával, kiírta a választásokat és terve az volt, hogy a parlament képét kifejező kormányt ad Görögországnak. Ugy látszik azonban, hogy a király nem tudott ellenállni azoknak a köröknek, amelyek egy pillanatig sem mondtak le a diktatura bevezetésének gondolatáról. Az új választások vezető pozíciót teremtettek a Venizelosz-párt számára. A baloldali pártok segítségével sikerült a venizeloszistáknak csaknem az egész kamari vezetőséget a maguk híveivel betölteni.

Ami azt jelentette, hogy nem lehetett kormányt alakítani a venizeloszisták támogatása nélkül. Ez pedig egyértelmű lett volna azzal, hogy Metaxas tábornok diktatori velleitásainak végleg befellegzett és hogy Görögország politikai és társadalmi életében nem kerülhető el néhány korszerű reform bevezetése. A venizeloszisták a legkategorikusabban követelték, hogy tegyenek igazságot a munkássággal, amely egy esztendő óta a legsúlyosabb nyomorba senyvedt és méltányos, európai nivón álló szociális törvényeket vezetessenek be. Mindenekelőtt pedig helyezték vissza a 7000 katonatisztet és tisztviselőt, akik az uccára kerültek, mert volt bátorságuk a köztársaság és Venizelosz eszméi mellett harcolni.

E követelések fontosságának megértéséhez tudni kell, hogy a mai Görögország hadserege és közigazgatási apparátusa nem egyéb, mint az antivenizeloszista pártok harci eszköze. Görögország legnagyobb politikai pártját, a liberálisokat a szó szoros értelmében elminálták az államszervezetből és így nem maradt más hátra, minthogy forradalmi eszközökkel harcoljon céljaiért. Nincs miért csodálni tehát, ha a venizeloszisták a két szindikátusban megszervezett munkássághoz keresnek kapcsolatokat. Venizeloszista vezetők

Nincsen semmi kétség:

Sem a „Luxus-krém”, sem „csoda-krém”,
sem „utánzatok” nem pótolhatják a

NIVEA-CRÉME-T.

Mert az egész világon nincsen más krém, amely
szintén a bőrápoló eucerint tartalmazná, pedig

ez az alapszik a Nivea Crème meglepő hatása. — *Teljes: Csak Nivea Crème és semmi más!*

keresték fel a munkásokat és buzdították őket arra, hogy lépjenek sorompóba egy emberségesebb fizetésért és a civilizált országok nivóján álló szociális törvényhozásért.

Ez a harc már néhány hónap óta folyik. A venizeloszista sajtó, élén a Szalonikiben megjelenő „Makedonia” című hivatalos pártlappal, teljes erejével támogatta a munkásság követeléseit, amelyeknek megvalósítását nemzeti szükségességként tüntették fel. Tudni kell, hogy Görögország ma már ipari államnak tekinthető.

A Törökországgal lefolytatott lakosságcsere következtében Macedóniában és Tráciában tizezrével dolgoznak ipari munkások, akiket a Kisázsiaiból visszatelepített szőnyeg-, szövet- és selyemszövőök hoztak magukkal. Velük együtt jött egy meglehetősen nagy mezőgazdasági proletariátus is, amely a szó szoros értelmében az éh-

halállal küzd.

A Metaxas tábornok hónapok óta nyilvánított diktatoriális törekvéseivel szemben a munkásság általános sztrájk proklamálására határozta el magát. A sztrájknak augusztus 4-ikéről 5-ére virradó éjszaka kellett kirohannia. Metaxas tábornok azonban néhány órával előtt kihirdette az ostromállapotot, hogy elfojtsa a munkásság és a nagy venizeloszista pártnak a mai helyzettel szembeni megmozdulását.

Görögországból csak a kormány által cenzurázott hírek kerülhetnek három nap óta a nyilvánosság elé. Ezekből pedig nem lehet tiszta képet alkotni arról, hogy vajjon véglegesnek tekinthető-e a diktatúra kikiáltása által teremtett új helyzet, vagy pedig újabb belső megrázkódtatások fejezetét nyitja meg Görögország történetében.

Rotschild bárónak már nincs joga százfrankos bankjegyeket nyomtatni...

A Francia Bank tizenkét teljhatalmu vezérének tündöklése és bukása

Párizs, augusztus 7. A Banque de France boltozatos kapuja előtt feltűzött szuronnal állt ott a rohamisasok katona forrázott sós-kaszinói egyenruhájában. Arrébb, a főbejárat-tól kissé oldalt húzódván, tizenkét autó várakozik. Nem afféle divatos, hencegő kis sportkocsik, hanem remek, jól megalapozott, széles, kényelmes járművek. Dél előtt tizenegy órára jár az idő. A kapuban megjelenik egy finomarcu, ősz-szakállas öregúr.

A portás nagyot köszön neki. Mögötte kézzubonyos altiszt néhány iratköteget cipel. Apró léptekkel közeledik az egyik gépkocsi felé. A sofőr levett sapkával nyitja ki az ajtót. Berakják a dossziékat. Elindulnak.

Kisvártatva másik roszaszínarcu, idősebb ur lép ki a bankból. Gomblyukában a becsületrend szalagja. Ő is beszéli a maga gépkocsijába.

Még nincs tizenkét óra, amikor mind a tizenkét terjedelmes, fekete autó gazdája elhagyta a tömzsi, hallgatag épületet. Minden különösebb szertartás nélkül, mindössze a B. F. monogramos portás sapkalengétese közben így bucsuzott el tizenkét kiskirály, a francia Nemzeti Bank tizenkét kormányzója örökbe kapott hivatalától.

Legalább is 1.000.000 frank...

Több mint egy évszázadig ők és őseik parancsoltak a rue de la Banque komor palotájában s egyuttal a francia pénzügyek birodalmában is. Amikor Bonaparte Napoleon mint első konzul százharminchat évvel ezelőtt megalapította a Banque de France-t, az

ügyek vitelét tizenkét tagból álló kormányzótanácsra bízta. Közel másfél évszázad óta, valahányszor megüresedett a tizenkét kormányzó bőrfotel közül valamelyik, a többi tag mindig úgy választotta meg az utódot, hogy tekintettel volt az elhunyt személyes kötelezeteire. Így esett, hogy a kormányzóság 1800 óta mindig ugyanazon családok birtokában maradt. A Francia Bank tehát valóságos Lordok Háza volt mostanáig. Afféle magas „közgazdasági felsőház”, amelynek tagjai örökösödés útján nyerték hivatalukat. Az alapszabályok szerint a kormányzókat ugyan a közgyűlés nevezte ki, amelyben a kétszáz legnagyobb részvényes vehetett részt, mindegyik egy-egy szavazattal, amde a közgyűlés mindig a kormányzótanács jelöltjeit fogadta el.

Volt ugyan egy főkormányzó is, akit a két alkormányzóval együtt a pénzügyminiszter, illetve a köztársaság elnöke nevezett ki. Ők azonban szintén mindenben engedelmeskedtek a tizenkét „született” kormányzó akaratának. El függést nem enyhítette, de ellenkezőleg, kimélyítette az a kikötés, hogy a „házi törvény” értelmében a főkormányzó csak olyan egyén lehetett, aki legalábbis egymillió frank értékű Banque de France-részvényt birtokosa volt. (Voltak kormányzók, akik éppen a tranzakció folytán veszítették el addigi anyagi függetlenségüket...)

Öt idegen a tanácsban
Erdekes, hogy a tizenkét kormányzócsalád közül hat idegen eredetű volt. És pedig

négy Svájból vándorolt be a nagy forradalom előestéjén. A svájci származású kormányzók a következők voltak: báró Hottin-guer, báró Neuflyze Jakob, Pierre Mirabaud (az Eichthal-dinasztia örököse) és báró Mallet Ernő.

Az idegenszármazású kormányzók közé kell sorozni azonkívül Dawid Weillt, a „Banque Lazard” fejét, továbbá Rotschild Edouard bárót, aki a francia Rotschild-ág legismertebb pénzembere s akinek családjában szintén apáról fiura szállott a Nemzeti Bank kormányzósági tisztsége. Ez annál több kritikát váltott ki az utóbbi időben, jobb és balfelel egyaránt, mert hiszen a család vagyona abból az időből származik, amikor annak megalapítóit, mint Anglia ügynökeit, a legmesszebbmenő pénzügyi és gazdasági müködést fejtették ki. I. Napoleon ellen. Döntő szerepet játszott a kormányzók sorában Francois de Wendel, a francia nehézipar diktátora is.

Száztizentkét év után

A tizenkét kormányzó hatalmát legjobban az mutatja, hogy százharminchat éven keresztül mindig megőrizték ama jogukat, illetve privilégiumukat, hogy bankjegyeket

BOGARAK,

tücskök, poloskák, svábbogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kipszathatók a

KATOL

japán rovarpor által.

En-gros beszerzés: N. H. Balthazar Bucuresti, Str. Selari 7.

bocsáthattak ki saját belátásuk s határozataik értelmében. A kormány e jogukba egyáltalában nem szólhatott bele. Ha az államnak, vagy valamilyen mgancégnak pénzre volt szüksége, hogy kötelezettségeinek eleget tegyen, a tizenkét kormányzóhoz kellett fordulnia. Ilyenkor váltó, vagy kötelezvény ellenében megfelelő értékű frissen nyomott bankjegyet kapott. Amikor azután tartozását — ugyancsak bankjegyekben — kamatosztó megfizette, visszaadták neki kötelezvényét. Ennek a párját riktó jognak most vége. Blum kormánya megváltoztatta a Francia Bank alaptörvényeit. A tizenkét kormányzó csöndben távozott...

Carei plébános és cluji szőnyegkereskedő különös kölcsönügylete a rendőrség előtt

Megszarolták, vagy kölcsönadta a plébános a vitás 40.000 lejt?

Carei, aug. 7.

Néhány nappal ezelőtt cluji rendszámú zöldautó állott meg a Careihez közel eső Petresti község plébániája előtt. Az autó három utasa Zádor plébános után érdeklődött, majd, amikor a plébános unokahuga bevezette őket a lakásba, kijelentették, hogy négy szemközti akarnak beszélni Zádorral. Néhány percig tartott a beszélgetés, majd a zöldautó utasaival együtt elrobogott. Zádor plébános a carei rendőrségre sietett, ahol feljelentést tett az autó utasai ellen, akik elbeszélése szerint megfenyegették és 40 ezer lejt követeltek tőle. Mivel neki magának nem volt pénze, az egyház kasszájából adta oda a követelt pénzt.

A carei rendőrfőnök két detektívvel látott hozzá a nyomozáshoz, amelybe bele-

kapcsolódott Arad, Timisoara és Cluj rendőrsége is. Cluj irányában sikerült a zöld autó nyomára akadni, amelynek utasa Tücker Lipót kereskedő volt, aki az Orient szőnyegszövő gyárral állott üzleti összeköttetésben. A rendőrség értesítette a szőnyeggyárat, ahonnan telefonon rendelték haza Tückerrel. A kereskedő jelentkezett a cluji rendőrségen, ahol elmondotta, kölcsönképpen vette fel Zádor plébánostól a 40 ezer lejt és kamatképpen nála hagyott egy 10 ezer lejt értékű árucsomagot. Tückerrel vallomása után Petrestibe vitték, ahol szembesíteni fogják a plébánossal. Az Orient gyár egyébként vállalta a 40 ezer lejt visszafizetését, mert megbízható embernek ismerik Tückerrel és hizárnak tartják, hogy zsarolni akart. A nyomozás tovább folyik.

Zsidó kereskedőt bántalmaztak egy Carei melletti csendőrőrsön

Három granicsár katona csempésznek nézte a nyersbőrrel kereskedő Katz Sándort. Megindul a vizsgálat az erőszakoskodó granicsárok ellen

Carei, aug. 7. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt megdöbbentő önkényeskedés történt az egyik Carei melletti faluban, ami mindmáig nagy izgalomban tartja a környéki falvak lakosságát. Sanislau községnek évek óta békés polgára Katz Sándor bőrkereskedő, aki a környékbeli parasztságak nyersbőrkeresletét szokta felvásárolni. Pénteken a Sanislautól három kilométernyire lévő Sár-ga-féle tanyáról üzentek érte, hogy menjen át bőrt vásárolni. Szombaton nem mehetett, így csak vasárnap indult utnak. Sár-gától megvette a bőrt és az

esti órákban visszaindult a falujába. Sanislau közelében három granicsár katona szólította meg és megkérdezték tőle, honnan „csempészte” ezeket a bőrt. Katz megmondta, hogy honnan jött. A katonák a választ nem vették tudomásul, hanem a sanislai csendőrőrségre vitték.

Embert hétfőn estig tartották fogva, amikor Sár-ga József tanyai gazda igazolta, hogy nála járt és tőle vette a bőrt.

Katz Sándor kedden reggel Careiben orvosi vizsgálaton esett át. A vizsgálatot jelentést tett a granicsár parancsnokságon. A határőrpáncsnok kapitány azonnal Sanislaura utazott és megejtette az ügyben a vizsgálatot. Katz Sándor esete nem az első a sanislai csendőrségen és ezért a lakosság jogaon kér elégtételt.

Németországban nem törvénybeütközött a párba. Berlinből jelentik: Addig, amíg a különböző országok új büntetőtörvénykönyvet sulyosították a párbaért járó büntetéseket, addig az új német büntető törvénytervezet teljesen eltér a párbajt a vétségek közül. A jövőben szabadon párba jozhatnak úgy polgárok, mint katonák anélkül, hogy bármilyen büntetéstől kellene tartaniok. Jellemző, hogy Németországban még párba jolt kiközösíthetőnek vélik a becsületen esett csorbát akkor, amikor más országokban barbár idők csökevényének tekintik.

Milliókat nem,

de 400 értékes, gyönyörű berendezési tárgyat nyerhet

**a cluji Zsidókórház
tárgysorsjátékán**

Egy sorsjegy ára 50 lej. Sorsjegyek megrendelhetők a Kereskedelmi Hitelbank Rt.-nél Cluj, Piața Unirii 20. Árúítás az ország összes jelentősebb városaiban. Ha Zsidókórház sorsjegyet vásárol, segít beteg és ápolásra szoruló embertársain.

**Utolsó
alkalom,**

hogy szörmeszükségletét még olcsó
nyári áron beszerezhesse a

Weisz Ernő

szörmeszalomban (Gólya palota).
Megérkeztek a legújabb külföldi
szörmek és modellek.

kormány
kosságho
növeli a
vissza a
nem volt
rében ug
újrafelvé
nyomása
tömegek
A Zsidó
a legfőbb
sem hoz
beszinter

a bizo
határo
fejzeés
enagid
mi

Az ar
Ammanh
folytatta
zottságy
Allitőiaq
teremter
időtarat
felügge
lábra he
sztrájkv
rek utá

A leg
zére ju
elé ter
fogják
nézetelt
zött a
zottság
követel,
kezdhes
megszün
fogialtal
jeruzsá
pontot k
rott nel
mindket

A Tu
hogy a
rendelet
tette ki
főörver
digi re
Igy töb
háazott
biztosok
rendelte
mely a
tartását
terjedő
municio
ertesüle
szlette
sekre v
kintette
szék ill
tett ko
mében
meghat
hirságo
zálta a
gokat.

Az u
ternálta
táborba
ság há
Tegn
Abu S
Paleszt
lyekből
riából
pénzke
finai az
Jeruzs
ország
kereszt
a sztrá
között
a sztrá

Jeruz
bevánd
rint 19
vándor
akik c
hoztak

1936 első hét hónapjában 18.000 zsidó vándorolt be Palesztinába

Az arab bizottság arra vár, hogy a szíriák magától szünjön meg. Új utak építésével közvetlen kapcsolatot teremtenek a zsidó telepítés pontjai között

Jeruzsálem, augusztus 7. A palesztinai kormány újabb felhívást intézett az arab lakossághoz, hogy adják fel a szíriákat, mely növeli a szegénységet és nyomort és térjenek vissza a munkába. A felhívásnak egyelőre nem volt gyakorlati hatása. A lakosság körében ugyanis megvan a készség a munka elfelvételére, de az arab politikai terror nyomása még mindig erősen ránehezedik a tömegekre.

A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint a legfőbb arab bizottság legutóbbi ülésén nem hozott döntést a szíriák folytatása, vagy beszüntetése érdekében. Hír szerint

a bizottságnak nem is áll szándékában határozatot hozni a szíriák formális befejezésére nézve, hanem szabad folyást enged a helyzet alakulásának és bevárja, míg a szíriák magától megszűnik.

Az arab bizottság tagjai a napokban újra Ammanban jártak, ahol Abdullah emirrel folytatott tanácskozást az angol vizsgálóbizottsággal szemben tanúsítandó kérdésében. Állítólag a bizottság hajlandó fegyverszünetet teremteni a vizsgálóbizottság munkájának időtartamára azzal a feltétellel, ha ezalatt felfüggesztik a zsidó bevándorlást, szabadlábba helyezik a fogolytáborba internált arab szíriákvezetőket és nem folytatják a fegyverek utáni kutatást.

Ellentétes vélemények az arab bizottságban

A legfőbb arab bizottság tagjai meggyőződésre jutottak abban, hogy a királyi bizottság előterjesztendő követeléseiket előzetesen fogják kidolgozni. Ezzel szemben mélyreható nézeteltérések dunnak a bizottság tagjai között a további taktika tekintetében. A bizottság tagjainak egy része fegyverszünetet követel, hogy a királyi bizottság ezáltal megkezdhesse munkáját. Nashasibi hívei a terror megszüntetése és a szíriák folytatása mellett foglaltak állást, míg a főmufti és dr. Chalidi, jeruzsálemi polgármester hívei azt az álláspontot képviselik, hogy a szíriákat és a terror nem lehet egymástól elválasztani és mindkettő egyidőben beszüntetendő.

A kormány újabb szükségrendeletei

A Times jeruzsálemi tudósítója jelenti, hogy a palesztinai kormány eddigi szükségrendeleteit újabb rendelkezésekkel egészítette ki, tekintettel arra, hogy a jeruzsálemi főtörvényszék döntései megmutatták az eddigi rendeletek hiányos és gyenge pontjait. Így többek között a kerületi biztosokra ruházott rendkívüli teljhatalmat a helyettes biztosokra is kiterjesztették. Ezenkívül elrendelte a kormány, hogy az az intézkedés, mely szerint fegyverek és robbanóanyagok tartását öt évtől életfogytiglani fegyházig terjedő büntetéssel sújtja a törvény, ezentul municiók tartására vonatkozik. A Palcor értesülései szerint külön közleményben egészítette ki a kormány a kollektív büntetésekre vonatkozó eddigi rendelkezéseket, tekintettel arra, hogy a jeruzsálemi főtörvényszék illegálisnak minősítette a Gázára kivetett kollektív bírságot. Az új rendelet értelmében a kerületi biztosoknak és az általuk meghatalmazott egyéneknek jogukban áll bírságokat kivetni. Ezáltal a kormány legalizálta az eddig kirótt összes kollektív bírságokat.

Újabb internálások

Az utóbbi napokban több arab agitátort internáltak a hatóságok a sarafendi fogolytáborba. Tegnap a jeruzsálemi szíriákbizottság három tagját internálták. Tegnap őrizetbe vettek a hatóságok egy Abu Said nevű arabot, aki Beiruthból jött Palesztinába. Nyugtákat találtak nála, amelyekből kitalálják, hogy (Shekib Arslan, a Szíriából száműzött arab sejk megbízásából) pénzeket vett fel egy titkos alaphól a palesztinai arab zendülő támogatására.

Jeruzsálem, augusztus 7. Palesztinai rendőrség körében valószínűnek tartják, hogy a keresztény arabok a közeli napokban feladják a szíriákat. A keresztények és a muzulmánok között hetek óta nagy nézeteltérések dunnak a szíriák kérdésében.

18.000 bevándorló

Jeruzsálem, augusztus 7. A Jewish Agency bevándorlási osztályának közleménye szerint 1936. első hét hónapjában 18 ezer zsidó vándorolt Palesztinába, köztük 4000 tókes, akik családonként minimálisan ezer fontot hoztak magukkal.

A Jewish Agency mint ismeretes, követelte a kormánytól, hogy új utakat építsen azokon a vidékeken, ahol a zsidó utasok arablakta helyeken kell, hogy keresztül utazzanak és új utak építésével teremtsen közvetlen összeköttetést a zsidó telepítési pontok között. Négy ilyen ut építésének megszavazását követelte az executív a kormánytól. A palesztinai kormány a négy követelés közül hármat jóváhagyott. Eszerint kiépítik azt az országutat, amely Tel-Mondtól Chederáig vezet és amely a Saron északi részét és az Emek Chefertel-Avivval és a chederai vasutal köti össze.

Ezáltal Tel-Aviv és Haifa között tisztán zsidó területen haladó utvonalat terem-

tenek. A kormány ennek új utnak a megépítésére százezer fontot szavazott meg.

Ezenkívül utat építenek Ginegártól Nahalig, ami által lehetővé teszik északi és déli irányban a közlekedést Nazareth kihagyásával. A harmadik sosszét Afule és Shuta között építik, amely Ejncharod körzetét a haifai sosszéhoz fogja kapcsolni. Eddig csak vasuton tudták elérni a haifaiak ezt a vidéket. A két émei utvonala építésére hetvezezer fontot szavazott meg a kormány.

Az egész utépítési munkaprogramot kizárólag zsidó munkásokkal fogják végrehajtani.

Ebben az irányban máris megindultak a tárgyalások a Hisztadrut Haoydimmal.

Leon Blumra való hivatkozással verik a bucovinai zsidókat

Mi történik a Radauti-megyei falvakban

Cernăuți, aug. 7. A bukovinai falvakban néhány hét óta egyre merészebben garázdálkodnak az antiszemita huligánok. Stănesti községben a cuzisták gyűlése után a résztvevők bevették az összes zsidó házak ablakait és a zsidó járókelőket verték az összes zsidó házak ablakait és a zsidó járókelőket verték. Különösen Alter Aberbach, Chaskel Linder, Hendel Kronenfeld Maier Binder és Hermann Bermann szenvedtek komolyabb sérüléseket. Jellemző, hogy a községet főleg ukránok lakják és a cuzista gyűlés az ukrán nenziti himnusz elénekelésével ért véget. Amikor pedig a kamarában az egyetlen ukrán képviselő szerényen nemzeti jogokat kért az ukránok számára, Robu cuzista képviselő odakiáltotta: „Romániában egyáltalán nincsenek ukránok. Akinek nem tetszik itt, menjen Ukrainába.

David Gentuh radauti kereskedő házában ablakait hétfőről keddre virradó

éjszaka ismeretlen tettesek hatalmas terméskövekkel bevették. Radauti és Seletin között, különösképpen Falcău, Straja, Vico, Brodina és Rusca községekben antiszemita agitátorok sorozatosan bántalmazták a zsidó lakosokat. A zsidóverés rendszerint azzal kezdődik, hogy megállítanak valakit az utcán és megkérdezik tőle: — A Leon Blum-kormány pártján vagy?

A szegény, egyszerű zsidó kereskedők, akiknek mindennapi gondjaik mellett nem igen van idejük arra, hogy a külpolitikai aktualitásokat nyilvántartsák, nem tudják, mit válaszolni a kérdésre. De bárhogy is hangozzék a válasz, az útlegektől semmiképpen sem szabadulnak meg. Az inzulturnéha csak a megtámadott személyre szorítkozik, de megesis azis, hogy Leon Blum miatt a ruháját tépik össze, vagy üzletberendezésében tesznek kárt a cuzista hősök.

Nem a diákok, hanem a tanárok szellemét kell megtisztítani az anarchiától —

követeli interpellációjában Petrescu ezredes

Miért tartott előadást egy brasovi gimnáziumban a „Porunca Vremii” főszerkesztője

București, aug. 7. (Az Uj Kelet tud.) Megenlékeztünk tegnapi számunkba róla, hogy Petrescu ezredes, Junian-párti képviselő, interpellációt jegyzett be a közoktatásügyi miniszternek a középiskolák oktatás tárgyában szétküldött körlevelére, mely mint ismeretes, eltiltotta a diákokat a politikai mozgalomban való tevékenységtől. Petrescu rámutat arra, hogy ennek a rendelkezésnek már korábban kellett volna megjelennie, majd így folytatja:

Az igazi bűnösök

„Miért nem gondol arra a Miniszter Ur, miért nem gondolnak arra a miniszterium igazgatói, hiábavaló azt kívánni az iskolai diákságtól, hogy hatás nélkül muljon el fölötte az idő pszichózisa, amikor maguk a lelki vezetők, a tanárok, vagy iskolaigazgatók, ahelyett, hogy komoly igyekezettel akadályoznák meg az ifjúság utkeresését károsan befolyásoló folyamatokat, gyakran ők maguk bujtogatják az ifjúságot és bizonyos utakra irányítják.

Nem gondol a közoktatásügyi miniszter, nem gondolnak-e a vezérigazgatók arra,

hogy az igazi bűnösök a diákok nevelői, akik gondolkodásban érettek, tehát tetteik ért tejes mértékben felelősek?

Hires körleveleiben a miniszter ur, igazgatóinak véleményét meghallgatva, megfenyegeti a diákokat és elfeledkezik arról, hogy legalább emlékeztesse kötelezettségeikre a tanárokat.

Az egyik brasovi intézetben dr Radulescu, a Porunca Vremii igazgatója tartott előadást, akinek becsületességét és tisztajellemét igen gyakran kétségbevonták.

A diákokat az igazgató rendelkezéseire a

terembe kényszerítették és ünnepeltették vele az előadót,

aki az igazgató véleménye szerint alighanem a román nép igazi megmentője.

Mi volt a bűne a diákoknak?

Mi volt a bűne az iskola igazgatójának?

Mik voltak az ügy kivizsgálásába megbízott ellenőrök jelentéseinek konklúziói?

Mi a véleménye a középiskolai oktatás igazgatójának az esetről?

MEGNYILT! MEGNYILT!
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
BUCUREȘTI,
Str. Lipscani 7. Vis-a-vis Vama Poștei

Milyen megtorlásokat alkalmaztak az iskola igazgatója ellen?

Semmilyen megtorlással nem éltek.

Es ez önkéntelenül veti fel a kérdést: mi célja van a közoktatásügyi miniszter körleveleinek.

Gyilkos teológusok

Rámnicul Vâlceaban a papneveldeben a felsőbb tanfolyam diákjait, ahelyett, hogy az ősi vallási szellemben nevelnék, az igazgató a büntett feldicsérésére és törvénytelenésekre izgatja őket. Az efajta nevelésnek veszedelmes következménye mutatkozott meg legujabban,

amikor tíz gyilkos közül négy volt teológus,

akiket pedig a felebaráti szeretet jegyében és az ellenünk bűnözőkkel szembeni megbocsátás szellemében kellett volna nevelni, ahogyan ezt a keresztény hit két alapvető tétele megköveteli.

Erre az igazgatóra, akinek nincs meg az állásához szükséges minősítése, tehát törvénytelenül nevezték ki az intézet élére,

három egymásra következő vizsgálat bizonyította rá, hogy tisztességtelenül kezelte az alapokat

és tudatosan vezette be a papneveldebe a kedesztényi nevelés helyett az anarchiku nevelést, még pedig nem politikai meggyőződésből, hanem politikai számításból lett.

Ezekből a jelentésekből a közoktatásügyi miniszter már májusban meggyőződhetett az igazságról. A megtorlás azonnali lehetett volna, mert a szóbanforgó igazgató csak ideiglenesen tölti be állását és így egyszerű sürgönnyel elmozdították volna.

Miért nem küldte el a közoktatásügyi miniszter azonnal azt a táviratot, amikor tudomást szerzett az ottani állapotokról?

Petrescu ezredes végül különböző adatokat kér a közoktatásügyi miniszteriumtól az iskolák szellemének ellenőrzése érdekében.

Közel százezer zsidó vándorolt ki Németországból 1933 óta

Berlin, aug. 7. A németországi zsidók birodalmi képviselte hivatalosan közli, hogy 1933. február 1-től 1936. április 1-ig 93 ezer zsidó vándorolt ki Németországból. 1936. április 1-én a Németországban élő zsidók száma 409 ezer, míg 1933. június 16-án a népszámlálás napján 499 ezer 682 volt a zsidók száma.

- HA egészséges akar lenni
- HA meg akarja óvni családjá egészségét,
- HA gyermekét egészségesen akarja nevelni,
- HA tájékozódást akar szerezni egészségügyi kérdésekben: Olvassa rendszeresen az

című közegészségügyi folyóirat számait. Megrendelhető a kiadóhivatalnál Cluj, Calea Reg. Ferdinand 56. Kérjen mutatványszámot.

Miért nem kap emlékművet a gépkocsi feltalálója

Siegfried Marcus zsidó tragédiája. Siegfried Marcus malchini zsidó technikus volt az első, aki motoros járműveket konstruált. A náciak letartóztatták azokat, akik a feltaláló emlékének hódoltak

Bécs, augusztus 7. A napokban valamelyik bécsi újság közölte, hogy a mecklenburgi Malchin városában letartóztattak négy munkást, akik éjnek idején táblát helyeztek el a város egyik házán, amelyben Siegfried Marcus született. A fatábla felírása így hangzott: „Ebben a házban született Siegfried Marcus mechanikus, a gépkocsi feltalálója, aki egymaga többet tett a haladásért, mint ezer olyan, aki nagy szájjal lebecsüli mindazt, ami nem árja.”

A hatóságok előbb azt hitték, hogy zsidók helyezték el a táblát, de ebből a feltevésükből gyorsan kijózanodtak, minthogy a városból a náci uralom fokozatosan kizavarta a zsidókat. Így hát a gyanu az egykori szociáldemokratákra terelődött, akik közül négyet letartóztattak.

Ki volt Siegfried Marcus?

Ki volt Siegfried Marcus és milyen érdemei voltak a technika haladása körül?

Siegfried Marcus 1831-ben született a mecklenburgi Malchinban, ahol apja műszaki főtanácsos volt és egyben a kis zsidó hitközség elnöke. Régi németországi család, amely származását évszázadokra tudta visszavezetni. Siegfried már fiatal korában nagy érdeklődést tanúsított műszaki dolgok iránt, tehát apja erre a pályára adta. Hamburgban tanulta ki a mesterségét, majd 17 éves korában Berlinbe került a Siemens & Halske céghez, amely akkor alakult meg és az első nagyarányú német műszaki vállalat volt. A zsidó fiatalember képességeivel nyomban feltűnt. Werner von Siemens, a cég egyik tulajdonosa és korának nagy technikus maga mellé vette és vele dolgoztatta ki a Berlin és Magdeburg közötti első sűrűvonalas vonalának terveit. A táviró-technika körül egyébként két érdekes találmánya volt, amit szabadalmaztatott és eladott cégének.

A tudományos akadémia kitüntetése

1858-ban a 28 éves Marcus Bécsbe költözött, ahol Kraft udvari mechanikusnál kapott állást. Innen három év múlva a császári és királyi egyetemi fizikai intézetbe került, ahol Karl Ludwig professzor fiziológiai laboratóriumában dolgozott. Itt sajátította el kémiai ismereteket, amelyek segítségével újabb találmányait tökéletesíteni tudta. 1860-ban Marcus önállósult és műhelyt rendezett be a Mariahilferstrasse egyik házában. A független, nagytudású iparos számos találmányt jelentette be a szabadalmi hivatalnak. A tudományos világ felfigyelt rá és 1862-ben a bécsi tudományos akadémia nagy aranyéremmel tüntette ki. Ő volt az első, aki az elektromossággal mint világító forrással kísérletezett. 1877-ben osztrák szabadalmat kapott az úgynevezett „elektromos lámpára”, amely az első ivilámpa volt. Mindenféle nagy sikerrel használták és a Marcus-féle technikai elvek alapján fejlesztették. A modern elektrotechnika ismerői számos értekezésükben kimutatták, hogy Marcus volt a vilámosági technika egyik legzseniálisabb úttörője.

Az első motoros jármű

1864-ben került ki Marcus műhelyéből az első benzinnel hajtott jármű. Tizenegy évvel később már jelentékenyen javított gépkocsit gyártott, amelynek technikai alapelvein a legmodernebb autók készítői sem változtattak. Az 1875-ös benzinautómodellje még ma is egyik legérdekesebb kiállítási tárgya a bécsi technikai múzeumnak. A zsidó Marcus azonban nem volt praktikus természetű feltaláló. Keveset törődött találmányai értékesítésével, úgyhogy találmányainak ezt a részét mások aknázták ki. Ebben a tekintetben sokban hasonlít egy másik nagy zsidó feltalálóra, David Schwartzhoz, aki tudvalegőleg az alumíniumból való léghajó feltalálója volt és nagy nyomorban halt meg Zágrábban.

Orvos! Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadó. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekl.

Siegfried Marcus 1898-ban halt meg Bécsben. Az autópár a feltaláló halála után erősen fellendült, új típusok kerültek forgalomba és Siegfried Marcus neve feledésbe ment. A gyárosok a javított autótípusokat szabadalmaztatták, egyben pedig azt hirsztelték magukról, hogy ők a használatban levő autók feltalálói. Csak komoly technikai kutatók munkája derítette aztán ki, így Franz Feldhaus professzor, hogy Siegfried Marcus találmánya képezi alapját még ma is az autónak. Technikai kidolgozásán történtek ugyan lényeges javítások, de az alapvető elvek Siegfried Marcus zsenijének és kitartó munkájának köszönhetőek.

Harc az emlékműért

1931-ben Feldhaus professzor Malchinba utazott, hogy megérdeklődjék vajjon lehet-e márványból való emléktáblát helyezni az automobil feltalálójának szülőházára. A táblát Max Meissner szobrász már meg is ter-

Miért nem nélkülözhető ma már a világhírű amerikai „Gastro D.”?

Mert súlyos ideges gyomorbetegségeknél, epe-, vese- és májkóliáknál a legmegbízhatóbb gyógyszernek bizonyult.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 130 lej utánvétellel Császár gyógyszerárban Bucuresti, Calea Victoriei 124.

vezte. Akkor azonban a ház tulajdonosa, Michaelson szücsmeister tiltakozott az ellen és így a tábla elhelyezése elmaradt. Később felmerült az ötlet, hogy a grunewaldi autót mentén fogják felállítani a zsidó feltaláló szobrát. Azonban ezt a tervet 1931-ben már nem lehetett végrehajtani a német nacionalisták miatt, akik még nem voltak akkor uralmon, de meg tudták hiúsítani egy nagy férfi emlékének megőrzését azon az egyszerű alapon, hogy az illető — zsidó volt. Nem maradt egyéb hátra, minthogy Siegfried Marcus tisztelői elzáródokoltak a feltaláló sírjához, ahol koszorukat helyezték el a sírkőre, amelyen a feltaláló kivánsága szerint semmi egyéb nem áll, mint e néhány szó: „Itt nyugszik Siegfried Marcus feltaláló, mérnök és mechanikus”. Azt a pénzalapot, amelyet Németország és Ausztria autógyémszülletei összeadtak, a hitleri kormány lefoglalta.

KÖZGAZDASÁG

A rossz tengeri termés miatt egyelőre nem engedélyeznek nagyobb mennyiségű buza kivitelt

A földművelésügyi minisztérium az ország mezőgazdasági helyzetével kapcsolatosan legutóbb a következő jelentést adta ki:

Az ország egyes helyein előfordult esőzések ellenére több országgrészen, főleg Moldovában és Basarabiában a szárazság sok pusztítást tett. E két országgrészen a kaszálók és legelők kiégették. A tengeri is nagyon megérezte az aszályt. A korai tengerin megérezhet az esőzés, a késői tengerin azonban ezeken a vidékeken elpusztulnak tekinthető.

A szójabab a látszat szerint elég jól ellenállott a szárazságnak. Arra nézve azonban, hogy mennyi lesz a terméseredmény, egyelőre nem lehet következtetni.

A szárazság miatt nagyon érződik a takarmányhiány. Bucovina és Észak-Ardeal területén a gazdák nem tudnak senát tartalmazni a téli hónapokra. Emiatt a téli beköszöntével a takarmány előreláthatólag drága lesz, ami valószínűvé teszi, hogy az állatál-

omány egy részének eladásra való bocsájtása miatt a lusmarha ára esni fog.

A szőlők helyzete sem oly rózsás, mint ahogy eleinte hittük. A fűrtök a szárazság miatt nem fejlődnek. A zöldség és vetemény-féléknél hasonló a helyzet.

A gabonaméliek ezzel szemben szép eredménnyel bíznak, amire szükségünk is van, minthogy a szárazság miatt több országgrészen még annyi tengeri sem lesz, amennyi maguknak a termelőnek az élelmezéshez szükséges.

A buzaértékesítő hivatal szerdán tartott értekezletén elhatározta, hogy a tengeri termés kedvezőtlen kilátásai miatt egyelőre nem engedélyezi a buza nagy mennyiségben való kivitelét, mivel a buza kivitelére esetleg a tengeri termés pótlása érdekében a belföldön lesz szükség. A buzaértékesítő hivatalról az elhatározásáról félhivatalos jellegű nyilatkozatot adott ki.

Október elsejétől nem lehet igénybe venni az adófizetési redukciónkat

Bucuresti, augusztus 7. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium a hátralevő adók kifizetésével kapcsolatban az adófizetőknek biztosított törvényes kedvezményekről az alábbi körlevelet adta ki:

A pénzügyminisztérium az adófizetők tudomására hozza, hogy amennyiben az alább közölt, lezárt költségvetési évekről fennálló, adókból, illetékekből, vagy pénzügyi bírságokból eredő tartozásaikat kiegyenlítették, abban az esetben az 1936. április elseji törvény értelmében a következő engedményekben részesülhetnek:

Az 1932. január elseji időből az állammal szemben fennálló tartozások, beleértve azok 1936. március 31-ig számított késedelmi kamatait, olyképpen egyenlíthetők ki, hogy az adós 20 százalékot készpénzben fizet, 30 százalékot pedig adóban, vagy államkötvényben, míg a tartozás ötven százalékát teljesen elengedik.

Az 1932—33., valamint 1933—34. költségvetési évekből származó és az állammal szemben fennálló tartozások, beleértve azok 1936. március 31-ig terjedő időre szóló késedelmi kamatait is, 20 százalékban készpénzben és 80 százalékban adóban, vagy állampapírokkal fizethetők ki.

Az 1932. január elseje előtt elkövetett kihágásokból származó pénzügyi bírságok 10 százalék adóval, vagy állampapírral, illetve 4 százalék készpénzzel fizethetők.

Az 1932—33., illetve 1933—34. évekből fennálló pénzügyi bírságok 20 százalék adóval,

illetve államkötvénnyel, vagy pedig 8 százalék készpénzzel teljesen és végérvényesen kiegyenlíthetők.

Tudomására adja egyben a pénzügyminisztérium az érdekelteknek, hogy a fenti kedvezményekben csak akkor részesülnek az államkincstár adósa, amennyiben tartozásaikat a legrovidebb időn belül rendezik. Folyó évi október elseje után az adósok a kedvezményeket igénybe nem vehetik, hanem a kincstár a követeléseit készpénzben fogja behajtani rajtuk.

A fenti kedvezmények alapján az örökösödési illetékekből származó tartozások csak akkor egyenlíthetők ki, amennyiben a hagyatéki eljárást 1930. december 31-éig megnyitották.

— *Különö terményárak Jugoszláviában.* Belgrádból jelentik: A gabona egész jugoszláviában áremelkedést mutat, a tengeri kétszer annyit termelt, mint elmúlt évben.

— *Sztrájkba lépnek a csepeli textil-munkások.* Budapestről jelentik: A csepeli textilgyárak munkásai sztrájkba léptek. 25 százalékos béremelést követelnek.

— *Mariora királyné diadalutja.* Belgrádból jelentik: Mariora királyné tegnap délután Sarajevóból Ujitzaba érkezett. A lakosság lelkes ünneplése közepette autót fojtatta útját.

A jegybank újabb utasításai az exportra illetőleg. A Banca Nationala az exportra vonatkozólag újabb utasításokat léptetett életbe. Ezek szerint a garatáló banknak egyidejűleg kötelezettséget kell vállalnia az okmányok inkasszóra való átvételére is. Kötelezettséget kell vállalnia, hogy az okmányokat csak készpénzfizetés mellett adja ki, melynek elmulasztása esetére tudomásul veszi, hogy devizakihágást követ el. Az export címzettje nem lehet más, mint a garatáló bank levelezője. A rendelet nagy felhívást keltett az érdekelt intézetek körében. Értesülésünk szerint több város pénzügyetel közös fellépésre készülnek a Banca Nationala újabb megszigorító rendelkezése miatt.

Felemelték az igazságügyi illeteket. Az igazságügyi minisztérium felemelte a Községi, városi járásbírók és törvényszékek taxáját. Minden irat községi járásbíróknál 2 lej, városi járásbíróknál 3 lej, törvényszékire 5 lej plusz taxa fizetendő. Hitelesítések 10—15—20 lej, 50.000 lejig terjedő receptekre 5 lej, azon felül 10 lej, végrehajtást kérő iratokra 10—15—20 lej, óvás 20—40 lej, kereskedelmi könyvek évi látta-mozása kereskedőknél 10—15, rt-éknél 20 lej, törvényszékeknek 15—20—30 lej, 20 lej új illeték terhelő szakértői vélemények, foglalatások, letartóztatási végzések felfüggesztési kérésekre, bekebelezésekre 20.000 lejig 1 pro mille, 20.000-tól 100.000 lejig 5 lej, 100.000 lejtől minden megkezdett 5000 lej után 2 lej a plusz taxa.

Kodolányi János: A vas fiai. Kodolányi János, az új magyar irónemzedék egyik legkiválóbb és legnépszerűbb tagja, hatalmas történelmi regénnyel ajándékozta meg a magyar irodalmat. A vas fiai, mely a tatárjárás drámaiainak mozzanatainak megkeze-venítése, egészen új utakon jár. Nem királyok története, nem történelmi rekvizitumok gyűjteménye, hanem magának a középkori magyar népek életrajza. Stilisztikusan is remekmű Kodolányi János új regénye: finoman archaizáló nyelve a legizesebb, legtelibb magyar nyelv. A hatalmas két-kötetes regény, amely az Athenaeum kiadásában jelent meg, nagy nyeresége a magyar történelmi regény-írásnak. 800 lap, nagy alakban, remek kiállításban 264 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum-szenzációk teljes jegyzékét.

Pályázat

Képesített hitoktató, nőtlen, ki a héber és román nyelvben perfect, vizsgáztatásra és osztályozásra jogosult, magyarul, németül beszél, katonai szolgálatának eleget tett, szeptember 1-ével felvétetik. Bizonyítványok a fizetési igények feltüntetésével „Comunitatea Bis. Eyr. Resița” küldendők.

PHILO Jüdisches LEXIKON
800 hasáb, 250 kép, 40 képtábla és térkép
240 LEPAGE-nál Cluj
Kérjen ingyen „Judaica” jegyzékét.

Habsburg-összeomlás

Bruno Brehm megrázó történelmi regénye. „Igy kezdődött — Apis és Este” 408 lap, 172 lej, „A kétfejű sas lehull” 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvszenzációk teljes jegyzékét!

„Ne vonja vissza kilépését, tábornok Ur!”

A főváros nyárvégi aktualitásai

Bucuresti, aug. 7. A nemzeti parasztpárt egyik generális tagja, a jobboldali sajtó uszító cikkeinek hatása alatt levelet intézett Mihalachehoz, a párt vezetőjéhez dr Lupu párizsi szereplésével kapcsolatban. A tábornok többek között a következőket írta:

„Felháborodva értesülök a lapokból dr Lupu párizsi szerepléséről. Kérem tehát önt, Mihalache ur, informáljon afelől, ha igaz-e vagy sem az, amit Lupu dr kommunizmusáról írnak. Arra az esetre, ha a vád valóban bizonyul, tisztelettel rendelkezésére bocsátom a pártból való kilépési nyilatkozatomat. Természetes, hogy amennyiben a Lupu dr elleni vádak valóban lennének — lemondásomat visszavonom...”

Mihalache nem fogadta a levelet tulajdonképpen, mert a következő levélrel válaszolt a generális urnak:

„Bizonys sajtónak Lupu dr elleni vádjai szemészetté hazugságok. Most azonban, hogy tisztában van a dolgokkal, én kérem önt generális ur... ne vonja többé vissza lemondását!”

Liberális kulisszák mögött azt beszéltek, hogy amikor Tatarescu poianai birtokán meghívta Dinu Bratianut, maga sem gondolta komolyan, hogy a liberális párt elnöke elfogadja a meghívást. Inkább a kötelező udvariasságnak kívánt vele eleget tenni.

Dinu Bratianu azonban általános megkönyödéssel kijelentette, hogy elmege Poianára és megkérdezte a miniszterelnököt, hogy kik lesznek még a meghívottak között. Tatarescu elérkezettnek látta a pillanatot, hogy eljessze vendégeit:

— Csupa szimpatikus fiatalberek. Bejan, Ghita, Titeanu... A nevek viselői, mint ismeretes, nem állanak a pártelnök kegyeiben. De Bratianu hamar átlátott a szítán s így válaszolt Tatarescunak:

— Nekem nem tulságosan szimpatikusak ezek az urak, de azért mégis eljövök Poianára.

Petrache Lupu fővárosi látogatása nagy szenzációt keltett. A maglaviti szent látogatta a Patriarchiát is. Beszéli, hogy Petrache a következő szavakkal adott kifejezést elragadtatásának:

— Szép, nagyon szép. Ilyen szépnek kel majd lenni a maglaviti templomnak. Majd rövid gondolkodás után még hozzátette:

— Attól félek azonban, hogy nehéz lesz! Egy ilyen gyönyörű templom legkevesebb tízezer lejbe kerülhet.

A romániai georgista pártot igen kellemtelen meglepetés érte a francia parlament részéről, amely megsemmisítette Philippe Henriot jobboldali képviselő mandátumát.

A bucareti lapok megemlékeztek annak idején róla, hogy George Bratianu párizsi útja alkalmával tárgyalást folytatott Henriottal a francia jobboldal egyik vezetőjével s valóban ezen tárgyalás következményeképpen George Bratianu Bucurestiben, Henriot pedig Párizsban támadta meg Titulescu oroszbarát politikáját.

Henriot kizárásával George Bratianu-nak összeomlottak összes franciaországi támaszai és reményei.

Néhány nappal ezelőtt, egyik bucaresti újságíró az ország belső rendjének fentartásáról beszélt Victor Antonescu pénzügyminiszterrel. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy szeptember elejéig biztosan nyugalom lesz az országban.

— És azután?
— Azután... meglátjuk, de mint mondtam, augusztusra garantálom a rendet és nyugalomot.

Az újságíró másnap ismét találkozott Victor Antonescuvval, aki ezúttal tréfásan jegyezte meg:

— Halló kolléga, már nem garantálok semmit augusztusra!

— Mi történt?

— Semmi... azaz csupán annyi, hogy

Inculet barátunk nem utazik még szabadságra, úgy ahogy szó volt róla... Most már csak a Jó Isten és Inculet garantálják a rendet.

A pénzügyminiszter tréfásan beszélt, de amit mondott, halálosan komoly volt.

Jean Tehas Florescu Románia madridi követe egy peches ember. A spanyol forradalom Busteniben érte utol. A Palace hotel egyik ablakából gyönyörködött a szép busteni havasokban, amikor kikézbetítotték neki Zanescu követségi tanácsos

távirati jelentését Franco generális forradalmáról:

— Nahát ilyesmit! — kiáltott fel Jean Tehas. Egy éve ott vagyok Madridban s nem történik semmi — s alig teszem ki a lábam az országból kitör a forradalom! Az én Franco barátomtól igazán elvártam volna, hogy idejében értesítsen. Meg is fogom neki mondani a véleményemet legközelebbi találkozásunk alkalmával.

Ezzel nekilátott a busteni hotel íróasztalán a spanyol forradalomról szóló jelentésének elkészítéséhez. (—del)

Az összes bányászok elpusztultak az angliai katasztrófánál

LONDON, augusztus 7. (Rador.) Tegnap este fél 11 óráig 32 hullát emeltek ki a Wharncillifeli bányából. Valószínűleg a többi bányász is meghalt és így az áldozatok száma 63. 1934 óta, amikor a gresfordi tárnában 265 munkás lelte halálát, ez a legnagyobb bányaszerencsétlenség.

Szélsőjobboldali szervezet tagjai kirabolták Trockij lakását

A tettesek szerint csak a rendőrség figyelmét akarták felhívni a házra

Osló, augusztus 7. (Rador.) A Fritt Folk című lap részleteket közöl a Trockij házában, távollétében tartott „házkutatásról”. A lap szerint a Nasjonal Slaming nevű nacionalista szervezet tagjai behatoltak Trockij házába, amely egyik legszebb fekvésű fjord mellett

fekszik és onnan számos rendkívül fontos okmányt vittek el, amelyek Trockij utóbbi időben kifejtett tevékenységére vonatkoznak. A betörést azért követték el, hogy kikényszerítsék a rendőrség beavatkozását.

Fenyegetésekkel kényszerítették Vaidát a „numerus valahicus”-mozgalomba?

Lázár Illés kijelentette Sigheten, hogy a Tatarescu-kormány után nem a nemzeti parasztpárt következik a hatalmon

Sighet, aug. 7. A nemzeti parasztpárt maramures megyei tagozatának végrehajtó bizottsága gyűlést tartott tegnap, dr Lázár Illés részvételével. A hetven tagú bizottság ülésén Lázár Illés feltűnést keltő beszédet tartott. Többek között kijelentette, hogy a vajdista Frontul Romanesc nem egyéb, mint zsarolási manőver eredménye.

— Bizonys körök — mondotta Lázár Illés, amelyeknek érdekében állott, hogy letörjék Maniu Gyulát, azzal fenyegették meg Vajda Sándort, hogy letartóztatják mérnök fiát, akinek szerepe volt a Skoda-ügyben. Azért történt Vajda zászlóbontása! Vajdát ma dróton rángatják ezek az emberek, az ő állítólagos alvezérei.

Lázár Illés ezután azokra a támadásokra válaszolt, amelyek a Frantul Romanesc deji ülésén hangzottak el Maniu ellen. Kijelentette, hogy ezelőtt még biztak abban, hogy Maniu és Vajda egyszer ki fognak békülni. A deji ülés után azonban véglegesen lemondtak erről.

A továbbiakban a volt képviselő éles támadást intézett az összes jobboldali alakulatok ellen. A vajdistákra célozva kijelentette, hogy azok csinálják az antiszemitizmust, akik egyébként kihasználják a zsidókat. Kezükben a kereszt, lelkükben az ördög lakozik — mondotta. Hangsúlyozta továbbá, hogy a nemzeti parasztpárt kitart az igaz demokrácia mellett. A nemzeti parasztpárt egyenlő jogokat biztosít a tisztességes zsidóknak, míg a vajdisták a nemtisztességes zsidóknak biztosítanak jogokat.

Lázár Illés kijelentette, hogy a kormány rövidesen el kell, hogy távozzék helyéről, nem hiszi azonban, hogy a Tatarescu rezsim után a nemzeti parasztpárt fog következni. Az a meggyőződése, hogy

Fajtiszta
kiküillómenti

BOROK
LEGOLCSÓBBAN
csak a termelőnél
CLUJ, Str. Regina Maria 34.

A svájci frontistákat is Göbbels finanszírozza

Zürich, augusztus 7. A Volksrecht című svájci szociáldemokrata lap legutóbbi számában dokumentumokkal bizonyítja, hogy a svájci nemzeti frontisták mozgalmát nemcsak szellemileg, hanem anyagilag is a nemzeti szocialista Németország támogatja. A lap egy levél fényképmásolatát közli, amelyet a frontisták vezére, Friedrich Eisenegger, az „Alba S. A.” lausannei könyvkiadó tulajdonosa és igazgatója, valamint a Front National című lap kiadója intézett a berlini propagandaügyi minisztériumhoz. Eisenegger leveléhez Ulrich Fleischhauer, aki a náci szakértője volt a „Cion bölcsei jegyzőkönyvé”-nek berni perében, ir kisérő sorokat. Eisenegger nem kevesebbet, mint 280 ezer német márkát kér Göbbels minisztériumtól, hogy talpra állítsa tönkrement vállalatát és folytassa „a harcot a németységért a zsidók és az idegen befolyások ellen”.

A Volksrecht azt is tudni véli, hogy a szóbanforgó levelet csak akkor külték el, miután előzetes szóbeli tárgyalások eredményeként megtörtént az elvi megállapodás a propagandaügyi minisztériummal.

Nyolc világszervezet petíciója a Népszövetséghez a németországi zsidók ügyében

Genf, aug. 7. Nyolc világszervezet, köztük az American Jewish Committee és az Alliance Israélite Universelle, negyven-ezer szóból álló és dokumentumokkal alátámasztott petíciót nyújtottak át a Népszövetséghez, amelyben követelik, hogy a legközelebbi népszövetségi közgyűlés foglalkozék a németországi zsidók helyzetével. A petícióban rámutatnak arra, hogy a Németországban életbeléptetett törvényhozói intézkedések kihatásaiban nemzetközi jogviszonyokat is érintenek és a tömeges kivándorlás a súlyos viszonyok kiéléződését hozzák magukkal más országok munkapiacain.

Demokrata győzelmek egy amerikai községi választásokon

Newyork, aug. 7. (Rador.) Claiborne vidékén, Nashville mellett több városkában tegnap polgármesterválasztásokat tartottak, amelyek során demokrata jelölteket választottak meg. A választások néhány helyen kilengésekre adtak alkalmat. Négy személy meghalt, három súlyosan megsebesült.

Jugoszláviában száll hajóra az angol király

London, aug. 7. (Rador.) Edward király Sihenik jugoszláv kikötőben fog állítólag hajóra szállni és kirándulásra menni az Adriára.

— A bélben keletkező mérgek által okozott rosszulletnél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, gyors és alapos bélkiürítő hatásánál fogva, a legjobb szolgálatot teszi. Az orvosok ajánlják.

— Vasuti szerencsétlenség egy regáti állomáson. Bucurestiből jelentik: Ciulinita állomáson ma délelőtt egy ciszternavonat beleszaladt a 9086. számú személyvonat utolsó kocsijába. Néhány vagon felborult, szerencsére emberáldozatát nincsenek a balesetnek.

KEDDEN este 9-kor INDIG-HANGVERSENY a CAPITOLBAN

HIREK

Hitler zsidó jótevői

A zürichi Europa-Verlagnál a napokban jelenik meg új kiadásban Konrad Heiden életrajza Hitlerről. A könyv címe: „Adolf Hitler. Das Zeitalter der Verantwortungslosigkeit.“ Az első németnyelvű kiadás 20.000 példányban kelt el a múlt nyolc nyelvre fordították le. Az új kiadás szenzációs részleteket tartalmaz olyan dokumentumokkal, amelyek eddig ismeretlenek voltak. Ilyen részleteket közöl Heiden Hitlernek zsidókkal való élményeiről. Így többek között a következőket írja:

„1908. november elején a már 21 éves, foglalkozás nélküli Hitler Adolf a bécsi Meidling negyedben lévő menhelyen talál mendéket, amelyet zsidó pénzen létesítettek a hajléktalanok számára. Napközben Bécs melegező helyeit járta sorra barátjaival, akik a menhelyen laktak vele. Ezeket a melegezőhelyeket, amelyek ugyanakkor egy zsidó alapítványból, Königsberger báró adományából létesültek, találnak mendéket a hideg elől a hajléktalanok és meleg levelet és egy darab kenyert kapnak. Hitler földmunkásnak akar jelentkezni, egy barátja azonban lebeszéli erről. Azt mondja, hogyha egyszer beleesik a kemény fizikai munkába, nagyon nehéz az út már felfele. Hitler engedelmessé válik a tanácsnak. A menhelyen Hitler újonnan szerzett barátjában, Neumannban talál támaszra. Neumann zsidó volt. A bécsi emberkeletlenül az élet Ausztriában összes néptörzseinek hulladékai között élte. Itt ismeri meg Hitler a németek, csehek, lengyelek, rutének, magyarok, olaszok és zsidók legszegényebbjét.

Ajándékba kapott „gérok“-jában tréfián „Ohm Paul Kröger“-nek neveztek a transvaali bur köztársaság elnöke után — ő maga is egy közelkeleti zsidóra emlékeztetett.

A bécsi menhely lakóiról formálja nézetét Hitler az idegen nemzetek, elsősorban a zsidók felől. A nyomortanyán süti ki azt a bölcseséget, hogy a zsidókat már a szagukról megismerni, behunyott szemmel. E nyomortutó nadrágtartó kereskedőkről, tönkrement egzisztenciákról és kis családjukról alkotott képet magának az egész faj felől. Otthon nem ismeri az antiszemitizmust. A zsidó szót, — írja — ő maga — egyáltalán nem hallotta, ott amíg élt az apja. Linzben nagyon kevés zsidó volt. Maga is megemlíti, hogy ott „a századok során európai és emberi lett a külsejük“. Valóban semmi oka nem volt arra, hogy lenézzék a linzi zsidókat. Családjának háziorvosa zsidó volt. Hitler többször írt neki, hogy kifejezze tiszteletét és hálóját iránta. Egy újságot levelezőlapra egy kapucintust festett, aki pohár bort emel a kezében és prozait mond. A Hitler alkívás látható a rajz alatt, a kulcs oldalán pedig „ergebenst dankbar Adolf Hitler“ olvasható. Még Bécsből is írt a zsidó orvosnak. Mindebből kitűnik, hogy Hitler sok jótevényt fogadott el a zsidó orvostól.

— A lemondott spanyol követ kihallgatása Károly királynál. Bucurestiből jelentik: Don Pedro Prat y Soutzo spanyol követ, aki lemondott tisztéről, tegnap kihallgatáson jelent meg az uralkodónál. Soutzo nem viselte a diplomaták egyenruháját, hanem a spanyol hadsereg tisztí uniformisát viselte.

— 150 millió lej értékű szörme egy magánlakásban. Bucurestiből jelentik: A rendőrség tegnap Bucurestiben a Tiedoiu uca egyik házában, egy Wágner nevű egyén lakásán 150 millió lej értékű szörmet talált. Wágner nem tudta igazolni az áru eredetét. Feltevés szerint Wágner kapcsolatban állott a ceruauti csempészbandával.

— Amerikai repülő kényeszerleszállása Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Egy Uilmann nevű amerikai pilóta által vezetett gép, amelynek a banesai repülőtéren kellett volna leszállani, kényeszerleszállást végzett 20 kilométernyire a fővárostól. A gépet, amelynek semmi baja nem történt, tegnap este Bucurestibe vitték.

— Husz évi távollét után hazajött

Oroszországból. Brailából jelentik: Néhány nappal ezelőtt érkezett meg Odesszából Brailába Jonică Gheorghiu munkás, aki 20 évvel ezelőtt regényes körülmények között jutott ki Oroszországba. Nem is volt még 20 éves, amikor kalandvágyból felszökött egy hajóra, amely aztán Odesszában kötött ki vele. Innen azonban már nem tudott visszajutni egészen mostanáig. A hajót lefoglalták a bolsevikok és a személyzetet, kapitányostul együtt letartóztatták. Így került ő is az odesszai börtönbe. Nemsokára szabadon engedték és ezután kezdődött meg igazi odisszeája. Volt bádigos, hordár, uccaseprő, tányérmosó de sehogyan nem tudott elegendő kereset-hez jutni. Nehéz sorban tengődött hosszú években át, amíg aztán meghallotta, hogy Románia felvette a diplomáciai kapcsolatot Oroszországgal. Levelet írt a moszkvai román követségre, ahol utlevelet kapott. Hosszu kalandozás után végre júliusban hazajött szülővárosába, de szüleit, akikért tulajdonképpen otthagya eddigi életét, már nem találta életben.

— Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyek reggelként egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet, mert az a bélmozgást előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Az orvosok ajánlják.

— Carmen Sylvan befejezte a „Fengetegbe egy furdó“. Constantából jelentik: Tegnap délután nagy riadalmat keltett a Carmen Sylva strandon, hogy egy fiatal ember nem messze a parttól belefutott a tengerbe. Mint később kiderült a szerencsétlenül járt fiatal ember tisztviselő volt és szabadságát töltötte a tengerparton. Annak ellenére, hogy nem tudott uszni, mélyen bemelegedett a tengerbe, egy hullám azonban elkapta és mire segítségére siettek, már megfulladt.

— Kiástak egy 1900 éves színházat. Cassinóban már néhány hónapja ásásokat folytattak egy Augustus császár korából való színház romjainak feltárására. Mint most érkezett jelentés hírül adja, a munkálatok teljes sikerrel jártak és rövidesen be is fejeződnek. Szinte teljesen napvilágra került már a színpad, a színpad egyik bejárata és felszerelésének egy része is. A leletek igen érdekes és hasznos utmutatásokat jelentenek a régi színpad berendezéséről. Napvilágra kerültek a függőny tartó oszlopok, a függőny mozgató szerkezete, a súlyasztók és a színpadalatti folyosók. Rendkívül nagymennyiségű szobortöredéket és finomművi építészeti díszeket is találtak. A leletek között van egy háromszögletű alapon álló márványkandeláber, amelyet szatirok alakjai díszítettek. Több gyönyörű díszítési virágtartó maradványa, sok pénzdarab és egy írásos fal-darab is napvilágra került, ami minden valószínűség szerint az építész nevének örökíti meg.

— A román flotta hadgyakorlata. Bucurestiből jelentik: Jövő héten a Fekete tengeren hadgyakorlatot tartanak a román hadihajók. Elsősorban résztvesz a gyakorlatokon az első román tengeralattjáró, a Delfinul is.

— Ismét keresztapa lett az uralkodó. Bucurestiből jelentik: Az utóbbi időben ugyszólván divattá vált, hogy szegény családok az uralkodót kérik fel ujszülöttjükhöz keresztapjává. Csak nemrég számoltunk be arról, hogy néhány nappal ezelőtt Petrache Lupu ujszülöttjének lett a keresztapja. Most Titesti faluból érkezik hír, hogy egy ottani munkás feleségének ikrei születtek, akiknek keresztapjává az uralkodót kérték fel. Az uralkodó elfogadta a meghívást és maga helyett Popovici tábornokot, Camenit ezredest és Onică ezredest küldte el a keresztelőre, akik öfelsége nevében 12 ezer lejt nyújtották át a szülőknek.

— Vasárnap délelőtt emlékünnepe a cluji Zsidókórházban. A cluji zsidó kórházegyesület folyó hó 9-én, vasárnap délelőtt 11 órakor kegyeletes ünnepség keretében belülről emlékszik a kórház főalapítójáról, néhai székelyhidas Sebestyén Dávidról, akinek érdemeit dr. Klein Miksa fogja méltatni. Ugyanezen alkalommal fogja az egyesület elpártenálni ezévi halottait: Wertheimer Miksát, az egyesület első elnökét, Herkovits Jenőt, dr. Bródy Andort és Sarkadi Viktort Clujról, továbbá dr. Deutsch Mór Albaiulit, dr. Schäffer Hermann Petrosani, Abrahám József Hateg, Friedmann Izsák Dej, Rosenberg S. Léb Beclean és Wertzberger Mór Viisoara. Az egyesület a kegyeletes ünnepségre ezúton is meghívja Cluj város zsidó közönségét és kéri, hogy minél nagyobb számban jelenjen meg. A gyászünnepséget a néhai Bolchover Jakab emléktáblájának leleplezése követi, aki ezelőtt 11 évvel nagyobb összeget hagyatkozott a cluji orth. chevra-ra egy zsidó kórház létesítésére céljából. Az emlékszedet László Gyula chevra-elnök fogja tartani.

— Barisszia-találkozó Somesul-Recen. Folyó hó 9-én, vasárnap Somesul-Recen, a Haboné táborában gyűlnek össze az Aviva-Barisszia csoportok vezetői. A táborban fontos szervezeti megbeszélést fognak tartani a mozgalom legközelebbi munkaprogramjára vonatkozólag. Az aktuális feladatokról Reiter Ernő (Timisoara), Hirsch Avram (Gedera), Walter Mose, Gutfried Jenő, Adler Hubert és Benedek János tartanak referatuumokat.

— Eljegyzés. Reismann Olga és Deitel Lipót Gherla jegyesek.

— Nemzetiszini üvegszemét követelt egy haiti tábornok. Londonból jelentik: Az angolok eddig Németországból importálták az üvegszemeket. De most már hivatalos jelentés szerint az angol üvegszem is el tud készíteni bármilyen üvegszemet. Ebből az alkalmából beszélt el a Manchester Guardian egy haiti tábornok furcsa történetét. A tábornoknak üvegszemre volt szüksége. Párizsban rendelte meg. A szem kintinően sikerült s a gyáros nagyon csodálkozott, mikor a haiti tábornok méltatlankodó levél kíséretében visszaküldte. „A szem, amelyet küldtek nekem — írta a tábornok —, ugy van színezve, mint a spanyol zászló. Én jó hazafi vagyok és csak a saját országom színeit akarom mutogatni!“ A párizsi gyár erre zöld és bíborvörös (ezek a haiti nemzeti színek) szemet küldött a tábornoknak. Ezt a szemet már nagy lelkesedéssel fogadta.

Jó családból való iskolás uránnyok

családi otthonban, anyai szeretettel, legmondosabb ellátásban és nevelésben részesülnek Thierfeldné Leányotthonában. Bővebbet Thierfeldné S. Sibiu, Str. Elisabeta 37.

— HA ÖN TUDJA, hogy rosszak a fogai, úgy ön leginkább a kezével szeretné állandóan a száját eltakarni. Ez az érzés önnek kényelmetlenséget okoz és egész szerencsétlenné teszi, különösen, ha társaságban van. Ne engedje a dolgokat odáig fejlődni, hanem kezdje el idejében fogainak ápolását. ODOLOFOGASZTÁNAK rendkívül tisztító hatása van, ragyogó fehérré varázsolja a fogakat és eltávolítja a csuf fogkövet.

— Eljegyzés. Barna Edithke Gherla és Véghe Lajos (Manó) Cluj jegyesek. (M. k. é. h.)

— Óriási érdeklődés előzi meg Indig Alfréd hegedűművész kedd este megtartandó hegedűhangversenyét. Indig Alfréd, aki nagy európai koncertturnéja előtt nyári szabadságát tölti városunkban, f. hó 11-én, kedden este 9 órai kezdettel a Capitol-mozgó termében tartja egyetlen hegedűhangversenyét, melynek műsorszámait úgy vannak összeállítva, hogy a közönségnek a legnagyobb műveltségben legyen része. Műsorán többek között Symanowsky, Lalo, Saint-Saens, Ravel leghíresebb szerzeményei szerepelnek. Zongorán kíséri Zsizsmann Rezső zenetanár. Jegyek elővételben a Capitol-mozgó pénztáránál válthatók. Ajánlatos a jegyekről előre gondoskodni.

— Gyermekével együtt a Dunába ölte magát egy anya. Galatiból jelentik: Tegnap délelőtt megjelent a Duna partján egy szegényesen öltözött asszony, karján egy fiúcskával. A járókelők észrevették, hogy az asszony magából kikelten jár le fe' a parton, majd egyszerre tenyerével elfedte a gyermek szemét és mielőtt megakadályozhatták volna, belevetette magát a hullámokba. A közelben tartózkodó csónakokkal azonnal segítségükre siettek, de egyiket sem sikerült kimenteni. Néhány órával az öngyilkosság után Galatiból nem messze, kihálászták a gyermek holttestét de az asszony még nem került elő. A rendőrség vizsgálatot indított az öngyilkosság ügyében és így derült ki, hogy az asszony, akinek nevét nem sikerült megtudni, bizonyos Aptinovic nevű török munkással élt vadházasságban és tőle származott 4 éves fiúcskája is. Többször kérte vadházastársát, hogy törvényesíték viszonyukat, de a munkás nem volt hajlandó megesküdni vele. Ezután határozta el magát az asszony, hogy gyermekével együtt öngyilkos lesz.

— Letartóztatták a iasi rém családját. Iasiból jelentik: Az ottani rendőrség bünygyi osztályának igazgatója hosszas nyomozás után letartóztatta a Tcaciuc család három tagját, akik rendszeresen betöréseket követtek el a városban. A három lefűlelt betörő testvére Tcaciucnak, a iasi rémnek, akit az elmúlt esztendőben több rendbeli gyilkosságért letartóztatták és akit menekülés közben halálra sebzett egy csendőrgolyója.

— Eljegyzés. Gottlieb Regina és Marmarosch József Prundul-Bárgaului jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— A Poel Charédi ünnepélye. A cluji valóságos zsidó iparosság, mint ismeretes, öngyógyító csoportot létesített azok érdekében, akik a mai súlyos gazdasági helyzetben tisztes támogatásra szorulnak. A Poel Charédi a vallásérkölcsi élet kimélyítését is programjába vette és ebből a célból szombatonként előadást tartanak az Atyák tanításából. Az elmúlt szombaton Eliahu Klein rabbi tartott érdekes és mélyenjáró előadást. Mincha-ima után következett a „harmadik lakoma“, amelyen Nuszbaum Mihály ügyvezető elnök tartott magvas beszédet. Majd David Aron, a Hapoel Hadati elnöke tolmácsolta szervezete üdvözlését. Beszéltek még Schwartz Ignác, Rosenfeld Armin és rav Leo Friedmann. Az ifju mizrachisták részéről Albert Nándor beszélt. A hangulatos és hagyományos lakoma késő estig tartott.

— Doktorátavátás. Julius 7-én a genovai egyetemen Katzer Andor (Tg-Mures) az összes orvostudományok doktorává avatták.

— Patkányvadász Bombayban. Bombay városában szertfűlött felszaporodtak a patkányok... Pestisjárvány réme kísértett, mivel, tudvalevően, ennek a betegségnak legbüggöbbs terjesztői éppen a csatornák és szennyhelyek alvilági férgerei. A hatóságok tehetetlenül állottak az istencsapással szemben. Végre akadt egy leleményes fickó, aki hathatós módszert ajánlt, amely a polgárságot a patkányirtásra fogná: — adják tudtul a népek, hogy adóját patkányokban törlesztheti. Az ajánlat biztatónak látszott. Nyomban kiszámították a kulcsot, milyen árfolyamon váltják be a pocegáttetemeteket. S másnap már uton-utfélen plakátok hirdették az adófizetés új módját. A rendeletnek nem várt sikere volt. Olyan adófizetési láz vett erőt Bombay polgárain, amilyen még nem volt példa a történelemben. A legmegátalkodottabb adóhátralékosok is sietnek leróni tartozásukat. Kunyhó és palota, az egész város egyetlen nagy vadászterületté alakult. A nép apraja-nagyja lesi, puszkázza, mérgezi és csalafintábnál csalafintább csapdába csalogatja az „adófiléreket“. Tolong a lakosság az adóhivatal körül s a zord középületben annyi a munka, hogy sorra dőlnek ki a tisztviselők. Rettenetes halál pusztít a patkányok soraiban. Ezerszám hull a patkány, de még mindig van bőven. Ezzel szemben a város Kasszája üres. A hatóság urai vakarják a fűretket... Tudhatták volna — a patkányért már Hammeln városa is drága árat fizetett...

Vezető állást

kaphat irodai gyakorlatlalt és

perfekt román

tudással rendelkező tisztviselő. Colectura Gheorghe Stanoiu Cluj, Piața Unirii 7. Fényképes ajánlatot román nyelven kérünk.

1928-ban létesült Schwartz Menyhértné

orth. zsidó leánynevelő intézete-internátusában

ORADEA, Str. Ep. Clorogariu No. 8. A beiratások 1936—37 tanévre folyamatosan vannak. Állandó tanárnő felügyelet! Zenei kiképzés! Idegen nyelvek! Kötött regnencák! Prospektus!

UJ KELET Legújabb hírek

Két hét alatt akarja Franco elfoglalni Madridot

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

tottak. Szatis szerzetest tegnap este az Escorial kolosorból autókban Madridba szállították. A kolostorban a milícia tagjai a berendezési tárgyakat leltározák.

Nagyaranyu csapatállítások

A kormányhű hadvezetőség nagyszabású csapatösszpontosításokat hajtott végre a legutóbbi napon. Valenciába Barcelonából hét Savoya-hidroplán és egy Dormier vízrepülőgép érkezett. A gépek tele vannak bombákkal. Az Almirante Miranda hajó 1200 harcost hozott Barcelonából. A Baleari szigeteken 3500 jól felfegyverzett, gépfegyverekkel ellátott embert tettek partra.

A kormány ezekkel a csapatállításokkal kívánja ellensúlyozni Franco tábornok csapatállításait. A Marokkóból átszállított bennszülött csapatokat (Sevillába irányították. 150 teherautó, amelyek közül 10 municióval volt megrakva, tegnap Tarífába érkezett. Marokkóban eddig 12 ezer bennszülöttet soroztak be, akiknek felét Spanyolországba szállították.

A New Chronicle tudósítójának jelentése szerint a minap Marokkóban kikötött német hadihajók nagymennyiségű hadianyagot raktak partra. A hadianyag jórészt a Franco tábornok csapatai már harcra vetették.

Újabb kormánygyőzelmek

A katonai helyzet a frontokon lényegesen nem változott, annyi azonban kétségtelen, hogy a zendülők által bejelentett Madrid elleni offenzíva vagy nem kezdődött meg, vagy pedig az első műveleti sikertelenül végződtek. Az utolsó jelentések az egész harctéren kormánygyőzelmekről számolnak be, ha ezek a győzelmek nem is tekinthetők döntő jellegűnek. A badajosi kormányzónak a kormányhoz intézett jelentése szerint a Cumbres Majores városi polgárőrség meghódította az ottani kaszárnyát. A zendülésre hajlamos polgárőrséget Badajozban leszerelték. A Miaja kormánytiszte vezetése alatt álló hadosztály elfoglalta Saenát, mely Kordova és Jaena Granada között fontos közlekedési gócpont. A barcelonai kormánycsapatok tegnap Huesca környékén csatároztak és több falvat elfoglaltak. Ezáltal elvették a közlekedést Huescával. A kormánycsapatok kezébe kerültek a Sierra Juliana hegység vízesei, amelyek Huesca vízellátását biztosítják.

A Havas tudósítója szerint a somossierriai fronton tegnap nem volt élnék tevékenység. A zendülők nem válaszolnak a kormány tüzéségének és az általános vélemény, hogy a lázadó csapatoknak nincs municiójuk. Ezzel szemben Guadaramban a zendülők tüzésége élénk tüzharcot folytatott a kormánycsapatok főhadiszállása ellen. A kormány tüzésége és repülői állandóan harcban állanak. A zendülők előőrséi megközelítették Guadarammát, a kormánycsapatok ellentámadása azonban visszavetette őket.

Negyvenegy zendülő öngyilkossága

A Le Journal tudósítójának távirata közli, hogy Albaceteban a népfurói haderők bekerítették egy kisebb zendülőosztagot, amelyet tiszték vezettek. Amikor ezek látták, hogy az ellenállás hiábavaló, 41 zendülő agyonlőtte magát. A kaszárnyába benyomuló kormánycsapatok csak negyvenegy hullát találtak.

A San Marco és San Marcial erődök még hajnalban megkezdtek a bombázást. Az erődökből megindult ágyutüz fedezni akarja a kormánycsapatok előnyomulását, amelyek a navarrai határ felől visszavonult zendülőket akarják visszazorítani.

A Havas barcelonai jelentése megerősíti az aragoniai fronton elért kormánygyőzelmeket. Sikertült elvágni Huescától több falut és így a zendülők közlekedését teljesen megbénították. Az elfoglalt falvak között van Santa Eulália is, mely 800 méter magasságban fekvő kitünő stratégiai pont és Huescától mindössze 12 kilométerre fekszik. Megerősítik azt a hírt is, hogy a kormánycsapatok elfoglalták a huescai vízművek forrásait és ezzel a város vízellátását kezükben tartják.

A kormány a tengeren is élénk támadást kezdett. A ceutai erődöket három kormányhajó állandóan bombázza. A Saint Jaime I. hajó Algeiras kikötője ellen indított ágyutüzet. A bombák a város különböző pontjain

robbannak. A zendülők egyik ágyunaszadját a hajó gyújtóbombával lángragyújtotta.

Ugyanekkor a felkelők burgosi hadiszállása is kedvező hadműveletekről ad jelentést. Andaluziában a marokkói csapatok megerősítették állásukat. Az észak felé irányított csapatállítások egyre gyakoribbak.

Párizs, aug. 7. A Havas közli, hogy a Diario de Navarra című Kampalunában megjelenő lap szerint Madridban titkos rádióállomás működik, mely tegnap a következő jelentést adta le:

„Madrid eleste küszöbön áll. A Giral-kormány idegen államok segítségével folyamodott. A városban egyre szaporodnak a gyilkosságok és rablások. Ha azt akarjátok, hogy a harc végetérjen, mondjátok meg a munkásoknak, hallgassanak a mi tanácsunkra. Nem fog sok idő eltelni és egyesülni fognak a zendülőkkel. Mindenki harcba fell!”

A kormány erélyes nyomozást indított meg a titkos rádióállomás felkutatására.

A spanyol tengerparton dúló harcok miatt beszüntették a Norddeutscher Lloyd spanyolországi utas- és teherszállításait,

valamint a London-Barcelona-Gibraltári repülőjáratot.

London, augusztus 7. Spanyolországból érkezett hírek szerint 6 Valenciából jött repülőgép bombázta Ibiza városát, amely a Baleari-szigeteken fekszik. A gépek proklamációkat is dobáltak, házaik lerombolásával fenyegetve a lakosságot, ha nem kapitulál.

Tanger, augusztus 7. (Rador.) Ma délelőtt több kormányhajó bombázta Algeirast és a lineai kaszárnyákat, ahol Marokkóból érkezett katonák vannak elszállásolva. A zendülők erre hajókat küldtek a kormányhajók ellen. Az ebben a harcban szenvedett veszteség ismeretlen egyelőre.

A Don Jaime I. hadihajó ma bombázta Algeirast. Egyik lövedék eltalálta az angol konzulátus épületét, amelynek összes ablakai betörték. Alhitólag többen meghaltak és megsebesültek a konzulátus épületében.

A Havas jelenti, hogy az Almirante Cervera hadihajó, amely a zendülők kezében van, jelenleg Gijon nyílt várost bombázza. A népfuró vezetői tudatták a hajó parancsnokával, hogyha folytatja a bombázást, 2500 Gijonban fogvatartott tuszon bosszulja magát. A francia-spanyol határon ágyudörgés hallatszik Oyarzum felől.

A Havas jelenti: A Franco tábornok repülői és a kormányflotta között tegnapelőtt vívott ütközet alkalmával két gránát és két bomba esett angol területre, amelyek egyike 50 méternyire robbant fel egy angol hölgytől. A gibraltári flottaparancsnok erélyes tiltakozását jelentette be mindkét hadviselő félnek.

Amhara benszülőtteket soroznak be az olaszok Abessziniában

London, augusztus 7. (Rador.) A Times jelenti, hogy a keletafrikai olasz hadvezetőségnek szándékában áll megháromszorozni az abesszini amhara benszülőtt csapatok létszámát. A sorozás igen gyors tempóban ha-

lad. Mindegyik eritreai zászlóalját kiegészítik két amhara zászlóaljjal. Jelenleg Abessziniában 8 zászlóalj van 30.000 ember létszámmal, amit 100.000-re emelnek fel.

Szigorított adóbehajtással akarja biztosítani a költségvetési egyensúlyt a kormány

Újra módosítják a külkereskedelmi rendszert

Bucuresti, aug. 7. A pénzügyminisztérium az utolsó napokban hozott számos intézkedéssel akarja a költségvetési egyensúlyt biztosítani. Először is előnyöket biztosít adóalanyoknak, akik kifizetik hátralékaikat. Ha a megállapított időpontig nem rendezik hátralékaikat, *kíméletlenül* eljárás indítanak ellenük. Intézkedések történtek az állami hitelek késedelem nélküli kifizetése érdekében. Ezáltal a multat teljesen likvidálni akarják. Ugy döntöttek, hogy a valutaprémiumok 400 milliós alapjaiból 350 milliót a költségvetési egyensúly biztosítása végett külön alapra fordítanak. Nehány nap múlva Antonescu pénzügyminiszter nyilatkozni fog a sajtónak a költségvetés eddigi helyzetéről.

A kölcsön helyzete

Victor Badulescu tegnap este részletes jelentést küldött Franciaországban folytatott tárgyalásai menetéről. Azt hiszik, hogy Badulescu hétfőn vagy kedden hazatér és a szerződést Zeuceanu írja majd alá.

A Tempo úgy véli, hogy a jövő héten tartandó minisztertanács naplót fog kiadni a külkereskedelmi rendszer kérdésében. Costinescu miniszter nézeteinek megfelelően, aki szerint a kompenzációkat általánosítani kell.

Razzia a fürdőhelyeken

A gyógyfürdőhelyeken mutatkozott spekuláció elfojtása végett a nemzeti turisztikai

Románia új autótérképe. 34 kitünően színezett térkép és az ország 16 nagy városának külön térképe egy tartós vázlatokba. A teljes gyűjtemény 250 lej Lepage-nál Cluj. Posta utánvétellel.

Katonai ellenőrzés alá helyezik az iskolákat?

Bucuresti, augusztus 7. Ma délelőtt a közoktatásiügyi minisztérium intézkedett, hogy az iskolai év megnyitásával egyidejűleg a tartományi tanfelügyelőségek szorosabb együttműködést fejtessenek ki a helyi tanterületekkel és havonta tartanak iskolai értekezletet. Ezeken az értekezleteken, amelyeket a megyeszékhelyeken fognak tartani, a polgári és katonai hatóságok képviselői is részt fognak venni. Ezekben a konferenciákon beszámolókat fognak tartani a diákok iskolai és iskolán kívüli magatartásáról.

Olasz veszteséglista a meghódított Abessziniában

Róma, aug. 7. (Rador.) Hivatalos kimutatás szerint július 1-től máig Kelet-Afrikában a meghódított területeken rendőri szolgálatuk teljesítése közben 10 tiszt, 3 altiszt és 32 katona vesztette életét. 1 tiszt és 54 közlegény kapott sebeikbe halaltak bele, 1 tiszt és 44 feketéinges eltűnt, 4 tiszt, 8 altiszt, 99 katona és 27 feketéinges különböző betegségek folytán haltak meg.

Angol tiltakozás

London, aug. 7. Hivatalosan jelenti, hogy a gibraltári hatóságok tiltakoztak Franco tábornoknál, amiért tegnap egy zendülőkészben levő ágyunaszád bombázta a Bazilik angol torpedórombolót.

London, aug. 7. (Rador.) Az angol tengerészet Douglas flottájának vezérhajója Falmadeba érkezett, ahonnan folytatja útját Barcelona felé.

Marseille, aug. 7. (Rador.) A Bellona német tengerhajó Beyonneban 70 spanyolországi menekültet tett partra.

Lisszabon, aug. 7. (Rador.) A funchali polgári kormányzó táviratilag jelentette a portugál kormánynak, hogy Maderia sziget különböző helyiségeiben felkelés történt ki a tejpart szabályozó legutóbbi rendeletek miatt.

A zendülő Madrid bekerítésére

Burgos, aug. 7. (Rador.) A zendülők főhadiszállásának közlése szerint csütörtökön és pénteken a helyzet nem változott. Mola tábornok csapatai tartják állásaikat a Quadarrama hegyeken és várják, hogy Franco tábornok déli seregei 50 kilométernyire közelítsék meg Madridot. Azt hiszik, hogy Madrid elfoglalása két hét alatt bekövetkezik, amikor az északi és déli haderők körülvesszik Madridot.

Madrid, aug. 7. (Rador.) A kormány jelenti, hogy a cadiri felkelők megadták magukat.

LEGUJABB HIREK A XI. OLIMPIÁRÓL

A 400 m. síkfutásban első Williams USA 46.5 idővel

Cluj, augusztus 7. A XI. Olimpia hatodik, pénteki napjának délutánján lefutották a 400 m. síkfutást. A délutáni versenyek eredményei a következők:

Lovaspótló: Argentína—Anglia 11:0, Argentína ezzel megnyerte a lovaspótlót és olimpiai bajnok lett, 2. Anglia, 3. a Mexikó—Magyarország mérkőzés győztese.

A párbajtőrscapat mérkőzése során kiestek: Magyarország, Dánia, Chile, Ausztria és Görögország.

50 m távolságról leadott pisztolylövésben 1. Ulmann svéd, 2. Krempel német, 3. Jamonnières francia.

A 400 m síkfutás bajnoka Williams USA 46.5 mp, 2. Brown angol 46.7 mp, 3. Luvallé USA 46.8 mp, 4. Roberts angol, 5. Fritz kanadai, 6. Loaring kanadai.

Kosárlabda: Esztország — Franciaország 34:29, Chile—Törökország 30:16, Svájc—Németország 25:18.

Haggibbor II—SSAEC 11:1 (7:1). A cluji vízipólóbajnokságban, a másodosztályban ma a Haggibbor második csapata a kereskedelmi alkalmazottak vízipólócsapatával mérte össze erejét. A mérkőzés a cluji zsidó csapat 11:1 (7:1) arányú győzelmét eredményezte. A Haggibbor góljait Pap (3), Sándor (3), Schwartz II (2), Gárdi, Herschkovits II és Grün dobták. A kereskedők vigaszgóját Császár szerezte. Biró Orosz.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár

628 lap, 44 oldal nyelvtan, egészvázonkötésben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj

Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen Judicál jegyzéket.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT